DZIENNIK OBOZOWY APW

M.p., wtorek, 17 października 1944 r. Nr 216

DALSZE NARADY PREMIERA MIKOŁAJCZYKA

Moskwa, 16.X. Minister Eden odbył dziś w południe dalszą konferencję z premierem Mikołajczykiem, min. Romerem i prof. Grabskim. Przed południem premier Mikołajczyk konferował z ambasadorem amerykańskim w Moskwie Harrimanem.

Pierwszy w kolejce...

A N D R Z E J W I T O S U S U N I Ę T Y

Londyn, 16.X. Sowiecka agencja prasowa TASS ogłosiła, że wiceprzewodniczący "komitetu wyzwolenia narodowego", Andrzej Witos, usunięty został ze swego stanowiska za zwłokę w przeprowadzeniu nowej reformy rolnej.

M.p., 16.X. Wiadomość o usunięciu Witosa podana została również w nadzwyczajnym komunikacie tzw. przedstawicielstwa "komitetu wyzwolenia narodowego" w Moskwie. Jak wynika z tego komunikatu, "wskutek sabotażu, dokonanego przez elementy sanacyjne, które przeniknęły do urzędów ziemskich, termin prac przygotowawczych do przeprowadzenia reformy rolnej nie został dotrzymany. Na skutek uchwały prezydium tzw. krajowej rady narodowej, Witos ustąpił ze wszystkich stanowisk, opuścił więc też stanowisko kierownika resortu reformy rolnej.

(Żaden z powyższych komunikatów nie zawiera dalszych informacji co do obecnych losów Witosa: nie wiadomo, czy pozostał w Polsce - czy zmienił miejsce zamieszkania - przyp. red.)

Lepiej późno niż wcale
OPINII ANGLO-AMERYKAŃSKIEJ OTWIERAJĄ SIĘ OCZY

Londyn, 16.X. Opinia amerykańska wyraża jak najżywsze zainteresowanie przebiegiem rozmów w Moskwie. Korespondent nowojorski londyńskiego "Sunday Times" donosi, że w amerykańskich kołach politycznych panuje obecnie duże naprężenie w związku ze sprawą polsko-sowiecką. Polityka rosyjska - stwierdza korespondent - budzi tutaj uczucia poważnej niepewności. Argumenty, że Europa wschodnia i Bałkany są terenami tak odległymi, iż nie interesują one bezpośrednio Ameryki - nie trafiają już do przekonania nawet izolacjonistów i rusofilów. Opinia amerykańska nie zadowoli się już ogólnikami, jakimi karmiono ją po konferencji teherańskiej. Zaproszenie premiera rządu polskiego do Moskwy jest ostatnią próbą załatwienia sprawy, która będzie miała nie tylko decydujące znaczenie dla stosunków sowiecko-brytyjskich ale również dla przyszłego pokoju światowego.

Londyn, 16.X. Wielki tygodnik konserwatywny "Observer" pisze: Fakt, że Stalin zgodził się na bezpośrednie rozmowy z Churchillem i Harrimanem w sprawie Polski, oznacza, iż uznał on prawa W. Brytanii do przyjaznej interwencji w zagadnieniach polskich. Uznał on też w ten sposób, że sprawy Polski stanowią przedmiot zainteresowania nie tylko jednego z wielkich mocarstw.

Londyn, 16.X. "Sunday Times" pisze: Wszystkie państwa sojusznicze, a w szczególności Anglia i Ameryka, śledzą z najwyższą uwagą konferencje w Moskwie. Od stanowiska Rosji zależy ocena nie tylko faktu, czy pragnie ona istotnie niepodległej Polski, ale również czy chce ona współpracy z innymi narodami na zasadzie wzajemnego zaufania.

Londyn, 16.X. Prasa londyńska podkreśla, że żywe zainteresowanie rządu St. Zjednoczonych sprawami polskimi ujawniło się ostatnio w trzech faktach: 1° audiencja przedstawicieli Polonii amerykańskiej u Roosevelta, 2° nominacja nowego ambasadora przy rządzie polskim, 3° żywy udział ambasadora Harrimana w konferencjach w Moskwie.

x

K R A J W O B E C R Z Ą D U

Londyn, 16.X. Tygodnik londyński "Sunday Times" zamieszcza rozmowę swego korespondenta politycznego z pewną wybitną osobistością polską, która przebywała w ciągu pół roku w Kraju wśród organizacji podziemnych. Osoba ta stwierdza kategorycznie, że conajwyżej 3 do 4% społeczeństwa polskiego w Kraju podziela poglądy "komitetu wyzwolenia". Pozostała przytłaczająca większość popiera rząd polski w Londynie, przyczem podkreślić należy, że ta jedność wobec rządu nie oznacza aprobaty jego p o l i t y k i, lecz bezsporne uznanie jego l e g a l n o ś c i. Podaję te fakty do wiadomości - pisze dziennikarz angielski - gdyż przy obecnym rozważaniu sprawy Polski zbyt mało poświęca się uwagi życzeniom tego umęczonego Kraju.

REGENT HORTHY ZAMORDOWANY?
Węgry w ogniu wojny domowej

M.p., 16.X. Dziś późnym wieczorem wszystkie rozgłośnie radiowe przyniosły wiadomość, że regent Węgier adm. Horthy został zamordowany. Radiostacje Sztokholm i Ankara podały, że w czasie szturmu oddziałów SS na zamek królewski w Budapeszcie, Horthy został zabity. Wiadomość ta nie została dotychczas potwierdzona, natomiast fakt, że Horthy nie żyje, wydaje się być prawdopodobny. Po ogłoszeniu przez Horthy'ego w dniu wczorajszym, że Węgry wystąpiły o zawieszenie broni, węgierscy narodowi socjaliści uchwycili władzę w Budapeszcie, postanawiając utrzymać naród węgierski w wojnie u boku Niemców. Na czele rewolty stanął major Salasy, przywódca faszystowskiej organizacji Krzyża Strzelistego. Podobno na czele puczu stoi też b. premier Imredy.

Sztokholm, 16.X. Wielkie ilości wojsk niemieckich przybywają na Węgry samolotami. Niemcy opanowują Budapeszt i wszystkie ważniejsze punkty strategiczne. Podobno w kilku punktach doszło do walk między oddziałami niemieckimi a węgierskimi. Wojska węgierskie rozbrajane są przez Niemców. Znaczne rezerwy niemieckie ściągnięte zostały z Austrii.

Ankara, 16.X. Według niepotwierdzonych wiadomości Himmler przybył dziś wraz ze swym sztabem do Budapesztu, gdzie przeprowadził aresztowanie 500 oficerów armii węgierskiej jako zakładników.

Londyn, 16.X. Nie ulega wątpliwości, że Niemcy za wszelką cenę i wszystkimi środkami będą się starali opanować sytuację na Węgrzech. Pomijając znaczenie gospodarcze tego kraju dla Rzeszy, Węgry otwierają drogę do Austrii, a odległy o 200 km od Budapesztu Wiedeń jest bramą wypadową do południowych Niemiec i Czechosłowacji.

Sztab niemiecki chce przerzucić wojska z Polski do Węgier

Sztokholm, 16.X. W Berchtesgaden odbyła się konferencja, na której sztab niemiecki zażądał od Hitlera, aby wojska niemieckie opuściły Polskę i przerzucone zostały dla obrony frontu węgierskiego. W Polsce generałowie niemieccy proponują najdalej idące skrócenie frontu.

Obrona Austrii

Ankara, 16.X. Dziś wydano w Austrii specjalne zarządzenia, mobilizujące ludność do natychmiastowej budowy umocnień na granicy węgierskiej. Mobilizacja objęła także robotników fabryk

DEPESZE Z FRONTU W SKRÓCIE

- W Akwizgranie nadal ciężkie walki. Zamknięto wąski korytarz niemiecki, prowadzący do miasta z północy. W Holandii patrole II armii bryt. przekroczyły rzekę Lek w odległości 16 km na zachód od Arnhem. Na wschodnim skrzydle klina rozwija się natarcie w kierunku Mozy. Nad Skaldą opór niemiecki słabnie; Kanadyjczycy połączyli 3 przyczółki nad rzeką. III armia amerykańska zdobyła 12 miasteczek i prowadzi natarcie przez przełęcze Wogezów.
- Wyspa Naxos, największa na Cykladach (morze Egejskie) zajęta została przez Brytyjczyków. Okręty brytyjskie wysadziły wojska w opuszczonym przez Niemców Pireusie.
- Wojska jugosłowiańskie, wspomagane przez Bułgarów, oswobodziły ważny węzeł kolejowy Nisz. W Belgradzie ciężkie walki; sowieckie czołgi przedarły się do południowej części miasta.
- We Włoszech V i VIII armie poczyniły nieznaczne postępy.

Z ostatniej chwili

NIEOFICJALNE WIADOMOŚCI O KOMPROMISIE

M.p., 16.X. Korespondent agencji United Press telegrafuje dziś wieczorem z Moskwy, że osiągnięcie porozumienia między rządem polskim a "komitetem wyzwolenia" ogłoszone zostanie w najbliższych dniach. Na czele nowego rządu stanie premier Mikołajczyk, głównym przedstawicielem "komitetu" w rządzie będzie Bierut. Do rządu wejdą wszystkie partie demokratyczne. (Wiadomość ta nie ma naturalnie charakteru oficjalnego - podajemy ją z dziennikarskiego obowiązku - przyp. red.).

SPRZECZNE WIADOMOŚCI O HORTHYM

M.p., 17.X. Do godz. 0.30 wiadomość o śmierci Horthy'ego nie została oficjalnie potwierdzona. Natomiast opanowana przez faszystów radiostacja w Budapeszcie ogłosiła, że Horthy abdykował, co wskazywałoby na to, że regent Węgier żyje. Na Węgrzech panuje zupełny zamęt, i wiadomości napływają jedynie ze źródeł kontrolowanych przez Niemców, bądź też przez faszystów węgierskich.

x

Berlin, 16.X. Niemieckie biuro informacyjne donosi, że wojska niemieckie zostaną całkowicie wycofane z Grecji.

Nowy Jork, 16.X. Amerykańskie super-forteca latające bombardowały dziś Formozę piąty raz w ciągu 6 dni. Wyniki bombardowania nie są jeszcze znane. W czasie poprzednich ataków okręty i samoloty amerykańskie zatopiły bądź uszkodziły 227 statków japońskich, oraz zniszczyły 616 samolotów japońskich. Lotnictwo amerykańskie straciło 53 aparaty, nie ma wiadomości o stratach floty. Radio Tokio doniosło o nowej wielkiej bitwie lotniczo-morskiej w pobliżu Formozy.